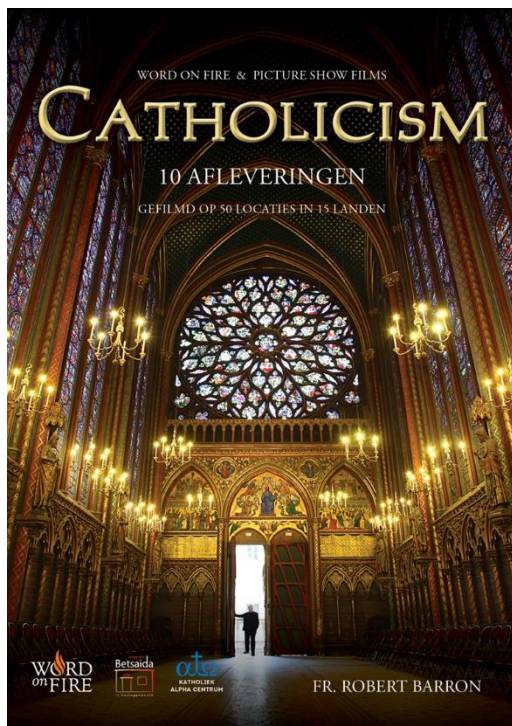

AFLEVERING 7

**Liturgie en Eucharistie
Woorden, gebaren en
betekenis van de Eucharistie**

OVERZICHT

I. Gemeenschap met de Heer

- Aristoteles: meest nutteloze activiteiten zijn beste, omdat ze in zichzelf excellent zijn. Liturgie meest nutteloze, dus belangrijkste
- R. Guardini: Liturgie is een spel, dat ons juiste ordening geeft
- D. von Hildebrand: “Juist in de handeling van de ware aanbidding van God, bereiken we een innerlijke harmonie.”
- Ark van Noach, een plaats waar microkosmos van Gods goede ordening bewaard wordt midden in een zondige wereld.
- Vaticanum II: Liturgie is bron en hoogtepunt van christelijk leven

II. Het Samenkomen

- Rond het altaar van Christus worden állen samengebracht
- St. Paulus: “Er is geen Jood of heiden meer, er is geen slaaf of vrije, er is geen man en vrouw: allen tezamen zijt gij één persoon in Christus Jezus.” (Gal. 3, 28)
- Zingen bij aanvang: als kinderen van God harmoniëren
- Kruisteken
 - “In de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest”
 - We behoren toe aan de Drie-Ene God, zijn niet van onszelf
 - “Zolang wij leven, leven wij voor de Heer, en sterven wij, dan sterven wij voor de Heer: of wij leven of sterven, Hem behoren wij toe.”
(Romeinen 14, 8)
 - We bidden ín God
- Begroeting met de Heer
 - In gewaden die zijn eigen persoon bedekken, handelt en spreekt de priester in de persoon van Christus
- Schuldbelijdenis
 - G.K. Chesterton: “Er zijn heiligen in mijn religie, maar dat betekent gewoon mensen die weten dat ze zondaars zijn.”
 - Johannes van het Kruis: ziel als een raam; gericht van het licht af of naar het licht; heilige is meest bewust van zonde
 - Corrigeren van neiging om zichzelf vrij te pleiten
- Heer ontferm U, Christus ontferm U, Heer ontferm U
 - Geen ruimte voor zelfverheerlijking of zelfbedrog
 - God wil vergeven, wij moeten wel weten dat we vergeving nodig hebben
- Gloria – Eer aan God
 - God de hoogste eer geven, ons leven harmonieus ordenen rond die centrale liefde; diepste vriendschap tussen twee met een transcendente derde; dan vrede onder elkaar
 - Aanbidding: laten zien wat van grootste waarde is

III. Het Vertellen van de Verhalen

- Verkondiging van het Woord van God:
Oude Testament, Nieuwe Testament Epistel
 - Leiden ons binnen in de Bijbelse wereld en het heilsverhaal
- Evangelie en Homilie:
 - Homilie: priester spreekt in de geest van Christus
- Geloofsbelijdenis
 - Apostolische (kort) of van Nicea-Constantinopel (lang)
 - Spreekt van overwinning op Arius (325 na Chr.)
 - Nicea: godheid van Jezus moest verdedigd worden als centrale waarheid van het christendom; nog altijd wordt deze overwinning zondag na zondag staande hernomen
- Gebeden van de Gelovigen
 - Omdat we als Lichaam, organisme, met elkaar verbonden zijn

IV. De Offerande

- De Liturgie van de Eucharistie
- Heilige Mis: een formele en geritualiseerde ontmoeting
- In een gebroken wereld bestaat geen gemeenschap zonder offer
 - Gemeenschap met God heeft herijking nodig, een pijnlijke herschikking, een offer
 - Dierenoffer: een deeltje van de schepping terugbrengen naar oorsprong als teken van dankbaarheid
 - God heeft geen offers nodig; wij hebben offers nodig om gemeenschap met God te herstellen
 - Een offer brengt gemeenschap voort
- Gaven worden aangedragen, staande voor gehele schepping
- Eucharistisch Gebed – hoogtepunt van de H. Mis
 - Lofzang wordt aangericht: Heilig, heilig, heilig
 - Dank aan God voor rijke genade van schepping en redding
 - *Epiklese*: Heilige Geest vragen neer te dalen
 - Consecratie: woorden van Jezus bij Laatste Avondmaal

V. Uiteenzetting over de Werkelijke Tegenwoordigheid

- Evangelie van Johannes 6
 - "Ik ben het Levende Brood; Mijn Vlees en Bloed"
"Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven."
 - "*Trogein*": dierlijk eten, knagen – fysieke realiteit
 - De Eucharistie is een breekpunt, maar Petrus: "U heeft woorden van eeuwig leven" belijdt het geloof van de Kerk

VI. St. Thomas van Aquino en Transsubstantiatie

- Priester Petrus van Praag in Bolsena; Bloed vloeit uit de hostie op een corporale; in haast naar Paus Urbanus V
 - Nieuw feest ingesteld: Corpus Christi, Lichaam van Christus
- Thomas van Aquino schrijft officie:
 - *Tantum Ergo* en *Adoro Te Devote* nog steeds heel bekend
- Transsubstantiatie in Theologie van Thomas van Aquino
 - Gehele substantie van het brood wordt substantie van het Lichaam van Christus; gehele substantie van de wijn wordt substantie van het Bloed van Christus
 - Accidenten (gedaanten) blijven die van brood en wijn
 - Realiteit en verschijningsvorm (sterren aan de hemel, zon beweegt door de lucht, eerste indruk van een persoon)
 - Kracht van woorden (politie – scheidsrechter)
 - God schept door de kracht van zijn Woord, het brengt teweeg wat het zegt
 - Jezus is de ware Logos: wat Jezus zegt, is
 - Jezus zei: “Dit is mijn Lichaam”; “Dit is mijn Bloed”
 - Priester gebruikt bij consecratie niet eigen woorden maar de goddelijke woorden van Christus, van de ware Logos, die de werkelijkheid kunnen bepalen en diepgaand veranderen
- Flannery O'Connor: “Als het alleen een symbool is, naar de hel ermee, wat mij betreft.”

VII. Communie en Wegzending

- Door Hem, met Hem, in Hem
 - De werkelijk tegenwoordige Jezus wordt als offer opgedragen aan God de Vader; God heeft niets nodig en zo keert het offer terug in ons voordeel
- Communie en dankzegging
 - Onze verlossing wordt bewerkstelligd door een goed ingestelde maaltijd: God voedt zijn volk met zijn eigen Lichaam en Bloed
- Zegen en Zending
 - “Gaaf nu allen heen in vrede”
 - Nu beter gevormd om de omvorming van de wereld te gaan bewerken
 - Fulton Sheen: Driekoningen gingen terug via een andere weg, “want niemand komt tot Christus en gaat weer terug langs dezelfde weg als hij is gekomen.”

VRAGEN OM TE BEGRIJPEN

1. In welke zin is de liturgie een “spel” of een “heilig spel”? Wat brengt de liturgie in die zin teweeg?
2. Wat is de betekenis van de schuldbelijdenis, het Kyrie en het Gloria? Welke rol spelen ze in de relatie die we hebben of zouden moeten hebben met God? (CKK 1348; YC 214; TmG 3.46)
3. Wat is het belangrijkste doel van de Schriftlezingen en de homilie? Wat zou goed preken teweeg moeten brengen? (CKK 1349; YC 214; TmG 3.47)
4. Wat is een offer? Waarom en hoe staat het centraal in de liturgie? Hoe wordt dit uitgedrukt in de liturgie? (CKK 1323, 1352; YC 208, 212, 216)

5. Wat bedoelde Jezus toen Hij zei “Eet mijn vlees” en “Drink mijn bloed”?
Hoe wijst de taal van Johannes 6 naar de liturgie en de Eucharistie?
(Johannes 6, Deuteronomium 32, 42; Ezechiël 39, 17-18; YC 210; TmG 3.48)

6. Welke theologische term is essentieel voor het goed begrijpen van wat de Eucharistie is? Denk ook aan de *woorden* van Jezus. Wat is de Eucharistie *niet*? (CKK 1373-1377; YC 216; TmG 3.48)

7. Op basis van wat je allemaal hebt gehoord: De Catechismus zegt dat de Eucharistie en het Kruis struikelblokken zijn en dat het “hetzelfde mysterie” is (CKK 1336). Wat wordt bedoeld?
(CKK 1367, 1374, 1413; YC 216; TmG 3.48; 1 Korintiërs 1, 18; 1 Korintiërs 1, 23)

VRAGEN VOOR TOEPASSING

8. Hoe verandert de benadering van de liturgie als “spel” je begrip of zienswijze van de aanbidding van God? Denk je dat zulke “speelsheid” tegengesteld is aan de heilige aard van de liturgie, of juist ondersteunend eraan?

9. Reflecteer op de muziek die je hoort en zingt in de Heilige Mis. Zou je zeggen dat het de harmonie bevordert? Helpt het tot overdenking? Is het bevorderlijk voor de aanbidding van God?

10. Voordat je de H. Mis bijwoont en meeviort, neem wat tijd om de Schriftlezingen van die liturgie te lezen en overdenken. Wat vertellen ze over God? En over zijn reddingsplan? Wat openbaren ze over het leven of waarin helpen ze het leven beter te begrijpen?

11. Lees Johannes hoofdstuk 6 en vraag jezelf: Hoe openbaarde Jezus de waarheid over de Eucharistie? Hoe zou jij hebben gereageerd als je aanwezig zou zijn geweest? Hoe dagen Jezus' woorden jou uit? Hoe bemoedigen ze?

12. Heb je ooit de Eucharistie, de Werkelijke Tegenwoordigheid of de transsubstantiatie gezien als struikelblok of reden tot twijfel? Waarom denk je dat veel Katholieken twijfelen of niet geloven in de Werkelijke Tegenwoordigheid?

13. Indien mogelijk, breng wat tijd door in gebed bij het Allerheiligste. Lees en reflecteer misschien op de woorden van St. Thomas van Aquino: “Ik wil niets hebben dan alleen U.”

De **Catechismus van de Katholieke Kerk (CKK)** is per alinea genummerd. Deze teksten zijn te vinden op www.rkdocumenten.nl door in de zoekfunctie de Catechismus te selecteren onder “selecteer een document” en vervolgens te zoeken op alineanummer. Over de inhoud van deze episode van Catholicism kan worden gelezen in de **alinea’s 1066-1209 en 1322-1419**.

In de **YOUCAT (YC)**, de jongeren catechismus, zijn bijbehorende passages te vinden in de **alinea’s 166-192 en 208-223**.

In **Twitteren met God (TmG)** zijn bijbehorende passages te vinden in de **tweets 3.44-3.50**; in het boek of de app of op www.twitterenmetgod.nl.

Bijbelverzen kan je in je eigen **Bijbel** vinden of ook via www.willibrordbijbel.nl waar je de referentie in de zoekfunctie kunt invullen.